

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főplaccz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petty
sorokint 6 krajával
számítottanak.

A 16. §. módosítása.

Debreczen, augusztus 5.

(D.) Ne a szó dicsérjen, hanem a tett. Az az eljárás, melyet báró Bánffy Dezső miniszterelnök az iménti obstrukcionális vita alatt tanusított, a férfias türelemnek és az emberi tapintatnak netovábbja. Ezzel diplomáciai képességének oly fényes példáját adta, hogy a szabadelvűpárt az ő, kitünőnek bizonyult vezére előtt lelkesedéssel hajlik meg, és ha még eddig, a sok mindenféle beszéd hatása alatt itt-ott lettek volna is várakozó állást foglaló párttagok, ez a várakozás teljesen kielégítetten oly bizalomba ment át, amely bizalom egy hadseregben egy kitünő vezérnek bizonyult egyén iránt fejlődni szokott. Ez értelemben az obstrukcióért, mely sok pénzt, időt elrablott ugyan, de ama szempontból, hogy a szabadelvű párt vezérét a vezéri képesség bebizonyításával ország-világ előtt ily magas színvonalra emelte, köszönettel tartozunk. És most térjünk át ama módosításra, — melyet a közös pártértekezlet oly értelemben, hogy ha bár az ellenzék magáévá nem teszi is, de mint az obstrukció megszüntetőjét, rendes parlamentári tárgyalás alapjául elfogadott. Áll pedig a módosítás abból:

hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok igazgatóit és tisztviselőit átengedi a sajtónak és az esküdtszéknek, ámde mindazon esetben, ahol a bizonyítás nincs megengedve, tehát magán egyénekkel szemben, nem az esküdtszék, hanem a törvényszék fog itélni.

Nos, hátha a 16. §. ellen valakinek panaszja, megállható panaszszá lehetett, annak a panasznak minden megállhatósága el-esett most. Mert a panasz, melyet itt-ott saját pártunk köreiben is hallottunk, de minden skrupulizitás mellett is csak annyiból állt: vajjon nyilvános számadásra kötelezett vállalatok tisztviselői kivétesse-e a sajtó ellenőrzése alól?

A vélemények azonban még e kérdés felett is megoszlottak, levén a sajtó igen sokszor nem elfogulatlan igazságos, hanem pártszenvedélyeknek alávetett pártok organuma, amely pártszenvedély ellenszenvbe, gyűlölet vagy irigységbe esapván, az igazságos ítélkezést lehetetlenné teszi s a párt szenvedélynek a legkorrektebb embereket is kiszolgáltatja, példa rá egy Tisza Kálmán, ki mellett ha egy ízben, tisztesség érzetének nemes hevében Károlyi István gróf föl nem szólal, ugyancsak a sárba tapostatik. Az ilyen

sár pedig rozsdafoltot vet a legtisztább jellemre is.

No de hát tekintetbe véve a számtalan visszaélést, mely a pénzelékek és számadások terén elkövetettek, s hogy ezen visszaélések legföltettebb leleplezőjének a sajtó tekintetik, ama krisztusi mondást: Inkább meneküljön száz bünös mint elíteltessék egy ártatlan — megfordította a kompromisszum, kiadván martaléknak az ártatlant is: Inkább szenvedjen egy-egy ártatlan, mintsem, hogy elmeneküljön száz bünös!

Amint vesszük! Humanitás szempontjából ez a felfogás semmiesetre nem állhat meg, de rendőri szempontból igen. Hát kinek a pap, kinek a papné. Én, részemről a humanitás mellett vagyok s a nyilvánosság arénájában, a sajtó vadjainak egy ártatlant se dobnék oda. Még se tartom annyira megbizhatatlannak a törvényszéket, hogy az minden ily bünöst futni hagyjon, és oly megbizhatónak a sajtót, hogy iszákosság tekintetében részrehajlatlan tudjon lenni.

Ámde amint az ellenzéki lapokból olvasom, a kompromisszum e megállapodásával nincsenek megelégedve s a karmaik közül kivett magánbecsület marczangolásáról nem akarnak lemondani.

T Á R C Z A.

A sorshoz.

Már énvelem hiába küzdesz,
Gondolva még, hogy porba döntesz,
Erős vagy, ám örök-szünetlen
Nem léssz te sors, nem ur felettem!

Már mostan is: utam' ha állod,
Én, én azért előbbre vágok;
Elértem ezt, mindegy ha drágán,
Sok, sok kiomló vérem árán.

Mert oly gyanuttan kezdtem én el...
Az ifju szívnek szent hevével,
Hallván, hogy ez biztatva küldöz...
Mit tudtam én, hogy átok üldöz?

Oh, mily hívőn eredtem utnak,
A merre a jobbak vonulnak!
Szolgálni, mint lehet, karommal,
Eszem-, szívem-, lelke-, dalommal.

De hányszor állt a sors elébem,
Mennydörgve rám szilaj-keményen,
Hitem', reményim' eltapodva,
A míg maradtam egymagamba'.

A lecke zord volt és kegyetlen. —
De nem maradt gyümölcsözellen:

Nem fáradt ő az üldözésbe',
Nem én, nem én a szenvedésbe'.

És vinni, hajh, már megtanultam
S küzdök te sors, bár meghajoltan,
Lesujtva, százszor visszavetve,
De újra, százszor újra kezdve.

És mennyköved hiába csatlog,
Égő tüzem rá visszacsapkod,
Kin, fájdalom megedz, aczéloz —
És eljutok egyszer a célhoz.

Igmándi Miklós.

Petőfi, Tompa és Kerényi költői versenye.

Irta s a „Hajdumegyei Gőnczy-egyesület” által 1897. júl. 10-én d. u. az eperjesi „erdei lak”-nál az u. n. Petőfi-emlékkönnél rendezett ünnepélyen elmondta: **Fleischmanné Frank Julia** eperjesi tanítónő.*)

„Hóreb hegyén, szentelt vadonban,
lobogó lánggal égő csipkebokorban meg-
zendült az égi szózat.” Így szól az Ur a
legnagyobb tanítóhoz: Mózes! Mózes!
vesd le saruidat, mert ezen hely a hol
most állsz — szent hely.

Lelki szemecimmel látom az égő
csipkebokrot, hallani vélem az égi szóza-
tot, a mely mondja: vessétek le saruito-

*) A Gőnczy egyesület nemzetiszin szala-
gos koszorút helyezett a három költő verse-
nyének emlékére állított emlékkőre.

kat, mert a hol most álltok, — ez a hely szent.

Hogyne volna szent e hely nekünk, hiszen ha Petőfi emlékkövére pillantunk gondolataink szakadatlan láncolata el-
viszi lelkeinket ama mesés csodás korbá,
mely már a múlté ugyan, de amelynek emléke mindenkor büszkesége és drága
kincse marad a magyarnak.

Hogyne volna szent e hely nekünk, hiszen 52 évvel ezelőtt e helyen pihent a magyar lyra legfényesebben ragyogó csil-
laga a magyarok Petraréja, a ki a „talpra magyar“-jával „összetörte a sajtó bilin-
cseit, feloldozta és szabaddá tette a véle-
ményt”. Ez a hely az, hol a magasabb szellemek dalolni tanították a költőket, a nem költőket pedig megérinteni és átérezni azt, a mit a költő énekelt.

Szentté teszi még előttünk ezt a helyet az a hagyomány, hogy e vadon lombjai félszázaddal ezelőtt tanui lehet-
tek a legtisztább, a legigazabb a legben-
sőbb és legőszintébb honszeretettel páro-
sult baráti ragaszkodásnak. E helyen töl-
tött Petőfi, Tompa és Kerényi néhány kedélyes órát, meghitt baráti körben. E helyen merengett Petőfi a sárosi vár romjai felett, mely Zrinyi Ilona, Magyar-
ország dicső nagyasszonyának hős, deli fia, Sárosvármegye örökös főispánja és a magyar történelem kimagasló, rokonszen-
ves alakjának volt sajátja és tartózkodási helye. E helyen fogamzott meg lánglelké-

A sajtó ellenőrzése minden esetre hogy kívánatos, de a jakobinuskodás és rémuralom, rendezett társadalomban nem járja. A mai viszonyok közt senki sem tudhatta, nem-e mint valami híresztelt gazember fog felébredni holnap, amihez nem kellett egyéb mint egy kis nyilttér egypár forinttal megfizetve.

Nos hát amely társadom a rendezettség jogczimére tart igényt, annak nemcsak az anyagi tulajdonságot kell megőrizni és védeni tudni, de a szellemi is, még pedig teljesen részrehajlatlanul, nem részesíteni szabadalmi protekcióban senkit, bárkinek minek ezimezik is azt az egyént.

Ezt be nem látni: igazán nagy elfogultság kell hozzá!

Országgyűlés.

Budapest, aug. 4.

A képviselőház ma Láng Lajos elnöklése alatt folytatta a hazai pénzügyintézetek által kibocsátott némely kötvények biztosításáról szóló törvényjavaslat részleteinek megvitatását.

Beható, objektív vita fejlődött ki a javaslat részleteinél, melyben az ellenzék részéről Károlyi Sándor gr. Barta Ödön és Blaskovics Ferencz vettek részt. Lukács László pénzügyminiszter és Pulszky Ágost előadó többszöri felszólalásaikban igyekeztek a felszólalók aggodalmait eloszlatni. A 2-ik szakasznál Tisza István gróf üdvözölte a kormányt a javaslat benyújtásáért. A javaslatnak a parcellázással és telepítéssel kapcsolatos részeit Darányi Ignác földmívelési miniszter világosította meg a ház előtt.

Mire a javaslatot letárgyalták, elérkezett az interpellációkra adandó miniszteri válaszok ideje s ezért a Ház az elnök indítványára a napirend többi részének letárgyalását a holnapi ülésre halasztotta.

Szünet után az elnöki széklet Szilágyi

Dezső foglalta el és Dániel Ernő b. kereskedelmi miniszter válaszolt Rakovszky Istvánnak a téglagyári sztrájk ügyében hozzá intézett interpellációjára. Az interpelláció másik részére, nevezetesen arra, mely a rendőrség ténykedésére vonatkozott Perczel Dezső belügyminiszter válaszolt.

A ház a válaszokat tudomásul veszi.

Ugyancsak Dániel Ernő b. válaszolt Hentaller Lajos interpellációjára az Egyesült Államok beviteli pótvámának felemelése tárgyában.

A ház a választ tudomásul vette.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök szolgált azután felvilágosításokkal a kiváncsi Molnár apátnak, a ki néhány hét előtt az iránt tudakozódott, hogy mikor szándékozik a kormány az egyházpolitikai törvényeket eltörölni. A miniszterelnök őszintén megvallotta, hogy ez mostanában nincs szándékában, mire Molnár János kijelentette, hogy mivel a miniszterelnök egy csepp reményt se nyújt neki, a választ nem veszi tudomásul. A választ a nemzeti és néppárt kivételével az egész ház tudomásul vette.

Perczel Dezső válaszolt ezután az Olay Lajos és Mócsy Antal interpellációjára. Majd Bánffy Dezső báró miniszterelnök válaszolt arra a két interpellációra, melyet hozzá Eötvös Károly és Holló Lajos az országgyűlés küldöttségének Pozsonyban ó felségénél való tisztelgése tárgyában intéztek. A miniszterelnök ma is, mint az interpelláció megtétele alkalmával, kiváltképen azt hangsúlyozta, hogy Pozsonyban az országgyűlésen sérelem nem esett és kérte az interpellálókat: ne keressenek sérelmet akkor, amikor — mint azt már a ház elnöke is kifejtette — a házat meg nem sértették. Hangsúlyozza azt is, hogy semmiféle intézkedést nem kell tenni arra nézve, hogy a tisztelgéseknél az országgyűlés elsőbbségét biztosítsák, mert ez az elsőbbséget senki sem vonta kétségbe.

Élénk helyeslés követte a miniszterelnök szavait és a ház tulnyomó nagy többsége tudomásul vette választát.

Fadlallah—el—Hadad alezredes.

— A 40 éves jubileum. —

— augusztus 5.

A debreczeni m. kir. méntelep daliás parancsnokát Fadlallah Mihály alezredest ünnepelték tegnapelőtt Bábólnán, az ottani méntelep híres hársfái alatt pezsgős banketten, üdvözlő tósztokkal, — körülbelül százhuszan, — hogy az egész ország nevében elismerésüket fejezzék ki az arabszármazásu magyar törzstisztnek a magyar lótenyésztés terén kifejtett páratlan buzgalmáért.

Hogy ily kiváló szakembert mondhatunk magunkénak, azt első sorban a véletlennek, másodsorban pedig Brudermann ezredesnek köszönhetjük.

1857-ben Brudermann ezredes a magyarországi arabs lóállománynak fölfrissítése céljából ménéért és kancáért lent járt Arábiában s magával hozott egy tiz esztendő, tüzes szemű, árva fücskát. Tegnapelőtt volt negyven éve annak, hogy valamelyik Lloyd-gőzös Triesztnél partra szállította Fadlallah méntelephez s évek múltán besorozták katonának a méneskarhoz. Itt leveldi Kozma Ferencz, a magyar lótenyésztés hírneves felvirágoztatója, figyelmes lett a szép, szálás, ügyes legényre s elhatározta, hogy tehetőségét amennyire lehet, értékesíteni fogja. — Fadlallah csakhamar letette a tiszti vizsgát és 1865-ben hadnagygyá nevezték ki, áttért a keresztyén vallásra s pártfogója iránti hálával eltelve nézett egy szép jövő elé.

Hamar híre terjedt az arab hadnagynak az egész hadseregben s a megboldogult trónörökös a nyolczvanas évek elején bemutattatta magának a bécsi Burgszínházban az akkor már dőlezzeg kapitányt. Fadlallah rövid idő alatt fényes karriert csinált, ritka bizalomban részesült s mint kapitányt a debreczeni méntelep parancsnokának nevezték ki. 1885-ben elküldték hazájába lovakat vásárolni, on-

ben a „Rom Panasz” című gyönyörű költeménye, mely nyomtatásban ugyan nem maradt reánk, de a melyet egy eperjesi veterán tanító Binder Károly ur szívesége folytán közölhetek.

Igy hangzik:

A sárosi rom panasza.

Fellegkig meredő hegyorom,
Rajta sötétlik a sárosi rom,

Rajta pihen meg az esti sugár
Felpirul akkor a dult falú vár.

Tört falakon suhan által a szél
Oly szomorú mit a csacska beszél . . .

Hős fejedelme hová menekült?
Csillaga fénye bus éjbe merült.

Marmorá partján ott pihen ő
Árva honért deli harcra kelő,

Tárogatója, a mely zengett,
Nem veri már fel a rengeteget.

Lassan az esteli nap lemerül
Szürke romokra bus éjszaka ül.

Ám de a bércz tetején mi mosolyog?
Ott ragyog, ott kél az éjjeli hold!

Szende világa a romra ragyog,
Lengenek ott fehér alakok . . .

Sír fenekéről a régi vitéz
Kelt vala föl s hona tájira néz

Látva a nemzetet, ajka panaszt
Zeng szomorun megutálva ma azt.

Térj le sirodba te szellem alak!
Nemzedet újra lesz, újra szabad.
Eperjes, 1845.

Petőfi Sándor.

De lássuk hogyan került Petőfi és Tompa Eperjesre? Mert hogy Kerényi eperjesi volt, az tudvalevő dolog. Élt a negyvenes években a magyaroknak egy szellemóriása, kit néha megszállott az ország-kerülés vágya. Olyankor elindult hol kocsin, hol gyalog — lóháton is ment volna, de lova nem volt — keresztül-kasul járt a szép országot. Bekopogtatott kunyhók, és paloták ajtain, megkérdezte, laknak-e azokban jó emberek? 1845-diki év tavaszán oda ment, a hol tárt karokkal fogadták. Betoppant ugyanis váratlanul, ama német anyanyelvű, Eperjesen lakó Kerényi Frigyeshez, kire Petőfi tözsgyökeres magyarsága nagy befolyást gyakorolt. Hirből már ismerték és szerették egymást, nem csoda tehát ha oly hamar és oly nagyon megbarátkoztak — Kerényi már iskolai pályájának végére ért. A tiszai ág. h. ev. egyházkerületi eperjesi kollegiumnak mindvégig kitűnő növendéke volt. Ő is érezte azt a friss fuvallatot, a mely a Kárpátoktól az Adriáig

átvonuló kulturemszmeink viharából állott elő. Hallotta ő is, a mint az Isten maga kiáltotta le a világokat átalakító szavakat: Szabadság! Testvériség! Egyenlőség! Maradhatott-e oly izzó lélek, mint Kerényi hidegen? Lehetetlen-e félre vonultan bevarnia az álmodott jobb kor elérkeztét?

Abrándos lelke olyan jó barát után sóhajtott, ki vele együtt tenni vágyott, ki tollal, szükség esetén karddal, tintával előbb, — alkalomadtán vérrel szolgálja a legszentebb ügyet. Mindezen sajtáságokat Petőfiben vélte feltalálhatni, azért volt barátságuk oly benső, oly igaz és önzetlen.

Mihelyt meghallotta Tompa Mihály, hogy Petőfi Kerényinél mulat, azonnal közéjük sietett. Tompa éppen abban az időben Sárosvármegyében nevelősködött a Péchy fiúk mellett. Kerényinél kötődtek meg azt az irodalomtörténetileg híres nevezetes költői triumvirátust.

Petőfi indítványára elhatározták, hogy írnak egy verset együtt, ugyanazon tárgyról szólót. E tárgy közös megállapodás szerint az „erdei lak” lett. Ez a megállapodás szobában történt, mondja Tompa. Se Kerényi nem szól az „Erdei lak”-ról műveiben, se Petőfi nem emlékszik meg arról uti jegyzeteiben, csupán Tompa jegyzi meg mondván: hogy az „erdei lak”-nak festő-leirónak kellett volna lennie, mely tervhez csak Tompa maradt hű, de azért gyönyörű mind hármójuké. — A Kerényi-é így hangzik.

nan írta egy levelében, hogy földieit megnyire istenítették. Messze vidékről sereglett össze a kíváncsi tömeg, virágokat hintett az arany zsinóros magyar tiszt útjába, zászlók között kísérték az imámok elé, akik nagy ünnepiességgel fogadták hazájuk hírneves fiát. A folyó év elején szintén otthon volt, arabs ménnek vásárlása végett, visszatérve drága szőnyegekkel lepte meg Syria szülőtte az ő magyar barátait, a debreczeni iskolák gyűjteményeinek pedig ezédrus ágakat küldött ajándékba. Megirtuk a sziámi király végtelen örömét Fadhallah látára s hogy mily magas kitüntetésekkel halmozta el őt.

Már hónapok óta készülődött nagylegi *Paczoll József*, a bábolnai méntelep parancsnoka, hogy minél fényesebbé tegye ezt a jubileumi ünnepet, ami igazán sikerült is. A méneskari tisztek, a földmívelésügyi miniszterium lótenyésztési osztályának magasabbrangu hivatalnokai mind jelen voltak gyarmathi *Durmann Antal* altábornaggyal, *Losonczy Mihály* miniszteri tanácsossal és gróf *Szapáry Péter* oszt-tanácsossal az élükön. Az ácsi és igmándi vasutállomáson gyönyörű arab négyesfogatok várták az érkező vendégeket.

A Kozmárról nevezett hársak alatt a bábolnai telep parkjában hosszú, terített asztalok mellett foglaltak helyet az ünnepelt és ünneplői. A pezsgőnél felállott *Durmann* altábornagy s lendületes szavakban éltette a királyt meg a jubiléumát. *Losonczy Mihály* a jelenlevő tisztikart köszöntötte fel.

Szép volt a *debreczeni küldöttség* vezetőjének pohárköszöntője :

Ha a te nyelveden szólhatnék, hogy jobban odaférközhessenek a szívedhez, azon szólnék, Fadhallah! de régi közmondás, hogy aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul. Megértesz te így is, hiszen akkor is csak azt mondanám, hogy Allah és a magyarok nagy Istenesokáig éltesse.

Meghatottan válaszolt az ünnepelt a szónok szavaira szép tiszta magyarsággal. A társaság a napot táncmulatsággal zárta be.

Az erdei lak.

Költői verseny Petőfivel és Tompával.

Erdős ormok alján völgyi sík felett
Siető kis csermely kunyhóhoz vezet.
A kunyhó ledőlné, hogy ha régi fák,
Régi ismerői nem támasztanak ;
Kéményén a fecske bizton száll bele,
Hisz csak olykor-olykor füstől tűzhelye.
Ily szegény tanyához minék a süvény?
Csak azért, hogy ágas-bogas tetején
Elmulasson egy-két jókedvű madár,
Mely a tüske közt is füttyörészve jár.

A tavasznak még csak első híre jött,
S a vityilló népe már kiköltözött, —
Síró gyermekestül künn lesz alkonyig.
Zugban a komondor mélyen aluszik,
Közlebb csak, édes zengő madarak,
Üres a ház, meg nem háborítanak.
Készülj új dalokra, kicsi zenekar,
A tavasz, ha eljő, szép zenét akar,
Népszerű király az, merre csak halad,
Ily szegény tanyákat is meglátogat.

Az erdei lakról azt mondja Tompa, hogy csak költői phantáziájukban létezett, valóságban nem volt az soha. Eperjes bérezei közt. Az erdei lak historikumát a monda alkotó képzelet birtokába vette és csillogó, tarka szövevénynyel fonta körül. Azt mondja Tompa, hogy

A vérző hőskért.

— A magyar vöröskereszt egyesületeiről. —

II. A vörös-kereszt története.

Ennek a századnak a második felére esik a krimi (oroszl) hadjárat, a melybe csak Angolország 25.000 főnyi szárazföldi katonát küldött. 1854. szeptember 20-án vívták meg az almai véres ütközetet. Az angolok katonai kórházaikat a Boszporus partján helyezték el s még bömbölt az ágyu, ropogott a puska, esattogott a kard s dobogott a föld tűzbe rohanó csapatok lába alatt: már is megteltek betegekkel és sebesültekkel a kórházak. Sőt el sem fértek azokban. Szenvedéseik fölött vigasztaló angyalként állott egy leány, a ki fáradságtalanul foglalatokodott velük. A neve: Miss Florence *Nightingale*. Egy angol leány volt, a ki azt vallotta: azért van érző szíve az embernek, hogy a szenvedőkön segítsen. Az az angol leány ekkor azt a tapasztalatot szerezte, hogy több katona halt meg a kórházak tulsufaltsága és a kellő ápolás hiánya miatt, mint a esatatóren holtrasebzett.

Ez az igen megdöbbentő tapasztalat arra indította az angol kormányt, hogy a kórházakat a esatatóren állítsa föl, jó előre ellássa azokat minden gyógyítószerrel és főleg képzett ápolónőkkel, a kik a mellett, hogy értenek a betegekkel való bánáshoz, lelkükben hordják a könyörületnek kötelességét. Ezért ápolónő-képzőintézetet állított föl, a melynek vezetője, éltetője s a háboruban első munkása a hősi leány volt.

Egy emberbarát, *Dunant* Henrik, ezekről értesülvén, egy későbbi háborunak híres esatamezőjére, a szolferinói (olasz) esatatóre ment, a hol ugyanazt a tapasztalatot szerezte, a melyet az angol leány a krimi hadjáratban. Emlékezés Szolferinóról cím alatt írta össze tapasztalatait. Ezeknek a veleje itt következik:

„Ezrekre ment azok száma, a kik (1859. június 24-én) elpusztultak a kórházakban, mert nem volt elegendő orvos, nem volt kellő számú ápoló, nem volt helyiség elég; kevés volt a szállító eszköz, a kötőszers, sőt még víz sem volt. Kimondhatatlan nyomoruságot, szenvedést és gyötrelmet

enyhíthettek volna, ezreit a katonáknak menthették volna meg, ha kielégítőbb az egészségügyi szervezet.”

Szolferinónál művelt nemzetek vívták az élet-halál véres harcát: mégis megdöbbentően nagy volt a szenvedők száma, a kik forró lázokban még csak néhány csöpp vízzel sem enyhíthették égő gyötrelmeiket. A borzalmaknak és szenvedéseknek miesoda látványossága várható ott, a hol félbarbár nemzetek gyűlölete szegődteti magához társul a halált. Harczmezők, a melyeken temetetlenül hagyott, borzasztóan megesonkintott hullák között, sebeikben vergődő félhalottak várják az irgalmas halált, nehéz sóhajok és elepesztő kinok között.

A halállal vívódók gyötrelmein segítsen az élő irgalom! Miként? Erre kereste és adta meg a feleletet *Dunant* Henrik említett munkájának második részében, a mikor azt indítványozta, hogy önkéntes társulatokat, egyesületeket alakítsanak, a melyek hivatalosak, a katonai hatóságok támogatásával, segédelmet nyújtanak a harczmezőn, mint a kórházakban a betegek és sebesültek felgyógyultáig; béke idején pedig készülni erre a nemes munkára s megjelenni mindenütt, a hol ragadós betegség, tüzvész, vízáradás csapásaival sujtott embertársaink segítségünkre szorulnak. A tanúság *Dunant* munkájából az volt, hogy a legkitünőbb katonai egészségügyi szervezet is elégtelen a baj nagyságával szemben és hogy a sebesültek szenvedéseinek és a háboru czerfélé bajainak enyhítésére a társadalmaknak kell egyesületeket alakítani. E könyv hatásaként Dufour svájci tábornok elnöklété alatt Genfben értekezlet tartottak s ennek eredménye volt az 1863. évi október 26-án, szintén Genfben tartott nemzetközi értekezlet, a melyen Európának legtöbb állama képviseltette magát s a melyen hat napi tanácskozás után megalkották a nemzetközi vörös-kereszt egyesületet.

A hozott határozatot tíz pontban foglalták össze. Tartalma ez egyezménynek ez:

Minden államban egy országos egyesület alakul azzal a feladattal, hogy háboru esetén minden hatalmában lévő eszközzel a

sokszor olvasott a lapokban hely leírók Sárosmegyét átutazók jegyzeteiben az általuk megénekelt, de sehhol nem létező „erdei lak“-ról. „Megmosolyogtam, de nem nyilatkoztam soha, valóságos barbarizmus lett volna lerontani a közvélemény költészetét, illúzióját.“ Ez is mutatja, hogy milyen tapintatos, finom gyengéd lelkületű költő volt Tompa.

Petőfi egy havi itt mulatás után tovább vándorolt Lőcsére, Késmárkra. Nem is sejtjén, hogy a meleg kedélyű jó barátjának vig, derült napjait magával vitte.

Az 1845. év is elmerült az idők feneketlen tengerébe. Jött utána a 46. 47. és az 1848. . . . Félre teszi Kerényi a lantot, felkötö a kardot, elmegy az önkéntesek zászlaja alá, részt vesz csatákban, látja mint küzd a honvéd ő s mondabeli erő és elszántsággal, látja a diadal után a dicsőséget. . .

Szomorúságra hajló kedélye felvidul, remélni kezd, de midőn látja, hogy imádozt nemzetére ráeresztik Európa kolosszusát, az orosz, de midőn tapasztalja, hogy az elszántság, a szent akarat még evvel is megbirkózik és mégis le kell nemzetének feküdnie, hogy rágazolhassanak, lelke borongani kezd, lelke megbetegszik, nem is gyógyul meg többé soha! Többen is jártak így! . . . A világsi katasztrófa, az ő lelkét is, mint annyit másét. . . egészen összezuza. A fegyverletétél szomorú

tragédiája után nem volt többé maradása széles e hazában. Szabad hazába vágyott, addig egyengette magának az utat Amerika felé, míg 1850. év őszén kivándorolt. Elérte Észak Amerikát, el Jávát, el Uj-Budát, de nem érte el azt, amit remélt. . . t. i. hogy a szabad hazából szabadnak almodhatta volna imádozt nemzetét. Lelkének sötét árnya elkísérte az Oceanon tulra is. „Kinja lángi el nem aluvának, jéggyöngyétől szemé harmatának“. Meg is jósolta neki Tompa, a jó barát „Levél egy kibujdosott barátom után“ című elégiájában, mely az 50-es években oly élénk visszhangra talált, hogy „Szívét cseréljen az, a ki hazát cserél“ és hogy „Lassu hervadás emészti azt a fát, melyet nagy korában tesznek idegen földbe át“. — Ugy lett! 1852. év nyarán mondja Pákh Albert, egy tudósítást hoztak a hírlapok, mely szerint az uj-budai magyar gyarmattól távol-fekvő ő s rengetegben ő rjögési kinok között halt meg egy 30 éves ifju, kinek hátrahagyott holmija: egy utlevél — rajta e név: — Kerényi Frigyes. — Megölte a szerencsétlen, szerelmében is csalódott tehetséges költőt a honfi bánat. Idegen földben nyugszik a honavesztett, sirját nem jelöli kő, ő rizzük meg emlékét legalább sziveinkben.

(Vége köv.)

beteg és sebesült harcosok segítségére és ápolására siet, hivatalos nyelven szólva: közreműködik a hadseregek egészségügyi szolgálatában;

e feladathoz képest korlátlan számban főkegyesületeket alakít s a tagok által a gyógyító eszközök, kórházak stb. költségeire pénzt gyűjt; továbbá önkéntes betegápolókat nevel, gyógyító- és költőszereket szerez s háboru esetén már szervezeten vonul ki a harcztérre vörös-kereszt fehér zászló alatt; az egyesület személyzete is vörös-kereszt fehér karkötőt kap minden országban;

ezek az országos egyesületek nemzetközi értekezleteket tartanak s tapasztalataikat a genfi bizottság által közlik egymással.

Ez a tanácskozás még különböző óhajításokat is kifejezett s ezeknek az volt a célja, hogy a táborban megjelenő ápolókat, orvosokat, a hozzátartozókat és a kórházakat, a hadakozók kimélik meg, sőt őrizték és védjék.

Egy újabb nemzetközi értekezletnek 1864. évi augusztus 8-tól 22-ig tartott tanácskozása, a melyben Baden, Belgium, Franciaország, Spanyolország, Hessen-Darmstadt, Olaszország, Portugália, Hollandia, Poroszország, Helvétia, Württemberg, az Amerikai Egyesült-Államok, Nagy-Britannia, Svéd- és Szászország küldöttei vettek részt, egy *tíz szakaszból álló egyezményt* fogadott el. Ez tette voltaképpen nemzetközivé s az emberszeretet gyakorlására alkalmassá a vörös-keresztet, mert ebben ismerték el a hatalmak a tábori mozgó kórházak, sebkötő helyek és katonai kórházak s az azokban működő személyzet semlegességét, kimondván, hogy ezeket a hadviselő felek oltalmazni tartoznak, még azután is, a mikor már a csata lezajlott. Kimondta ez az értekezlet azt is, hogy e háboru-kórházakba minden nemzetiségű beteg vagy sebesült katona felveendő s azok a házak, a melyekben, ha magánosak is, ilyen katonákat ápolnak, oltalmazandók.

A nemzetek egymásután siettek elfogadni ezt az egyezményt. Ausztria a königgrázi csata véres tanúságai után fogadta el. Ma már még Afrikában, a Kongó-államban is meghonosult a *vörös-kereszt*. Az 1870-iki háboruk szenvedéseinek enyhítésében már nagy része volt a *vörös-keresztnek*. A boszniai háboruban küzdő és vérző hadak legnagyobb része a mi fiainkból került ki s ez a hadjárat a mi társadalmunkat merőben védtelenül találta.

Ezért 1878. évben ideiglenes segélyező bizottság alakult, mely pénzt, kötőanyagokat és üdítő szereket gyűjtött s azokat a Boszniába mozgósított csapatok között kiosztotta. 1879. évi márczius hó 24-én, a midőn Felsőasszonyunk, *Erzsébet királyné* a legfőbb védnökséget elfogadni kegyes volt, e bizottság állandó testületé alakult át, a mennyiben e napon létesült a „Magyar országos segélyező négyzet”, mely első sorban a genfi egyezményben foglalt feladatok érvényesítését tűzte ki céljául.

Örökké emlékeztető tény marad, hogy e segélyező négyzet első közgyűlésén 1880. évi május hó 10-én a Felsőasszony saját magas személyében elnökölni méltóztatott.

Ezen egyesület szerény kerete nem ölelhette fel mindazon teendőket, melyek egy országos vörös-kereszt egyletre várnak; *Felsőasszony királyné* gondoskodott tehát, hogy az emberbaráti munkába nem csak a nők, hanem a férfiak is bevonassanak. És így alakult át 1881. évben a Felsőasszony királyné pár legmagasabb védnöksége alatt az említett segélyező négyzetből a „Magyar szent korona országainak vörös-kereszt egylete”, mely a mai napig serényen közreműködve, hazánkban egyik leghatalmasabb jótékony egyesületévé fejlődött.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A Gőzoxy-egyesület „Göthor“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Felhívás előfizetésre.

Augusztus elsejére új előfizetést hirdetünk. A ma t. olvasóinkat, kiknek előfizetése most lejár, kérjük szíveskedjenek a megújításról idejekorán gondoskodni, nehogy a lap küldése szüneteljen.

*

A lapot nyáron át bárhová fürdőbe, nyaralóhelyre utána küldjük előfizetőinknek akárhányszor is változzék a cím.

*

Mutatványszámot mindenkinek kívánatra küldünk.

*

Előfizethetni bármely naptól kezdve lehet. Előfizetési árak egy hónapra 1 frt., negyedévre 2 frt 50 kr.

A „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala.

— **Köutak építése a hajdumegyei községekben.** Nagy horderejű ügyben volt ma értekezlet a vármegyeházán Rásó Gyula kir. tanácsos alispán elnöklété mellett. Arról van szó, hogy a vármegye külön megadóztatása nélkül, csak a vasutakon szállított gyors és teherárúknak vámdíj tétellel leendő megterhelésével, a vármegye területén még ez ideig ki nem épített vasuti feljárók kiépíthetők, a már kiépített vasuti feljárók és műutak a városok és községek belterületén tovább folytathatók és rövid idő alatt kiegészíthetők. Az ide vonatkozó tervezetet az államépítészeti hivatal dolgozta ki. E felett tanácskozott mai napon a vármegye közönsége köréből egybehívott értekezlet, melyen megjelentek az elnöklő alispánon kívül *Weszprémy Zoltán* főjegyző, *Czeglédy Mihály* t. főügyész, *Ferenczy Elek* és *Nábráczky István* főszolgabírók, *Somossy Béla*, *Kovács Gyula* és *Csuhány László* polgármesterek, *Latinovics Mihály* kir. főmérnök, a városokból és nagyobb községekből két-két bizottsági tag. Az értekezlet hosszas és beható eszmecsere után a tervezetet elfogadta s ennek alapján javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a vasutak mentén fekvő minden vármegyei községben feladott és érkezett áru és termény

métermázsája után öt krajczár utépítési illeték szedessék. Minthogy pedig az utak kiépítése sürgős feladatot képez, — ezen öt krajczáros illetékek terhére félmillió forint amortizációs kölcsönt vegyen fel a vármegye s abból két év alatt építse ki a községek belterületén levő utakat.

— A városi tisztviselők tevékenysége.

A mint már említettük, a városházán tartott számonkérőszék meglepően kevés hátralékot talált a f. év első feléről. Igazán csak szórványosan talált elintézetlen ügyet. A számonkérőszékről fölvetett jegyzőkönyv szerint a tanács tagjai 7159 ügyből csak 30-at nem dolgoztak fel. — A polgármesternek 1486 ügydarab mellett 1, a közigazgatási bizottságnak 292 mellett 8. az árvaszékeknek 3675. mellett 4. a rendőrkapitányságnak 6605 mellett 60 a hátraléka. — Hasonló kedvező eredményt értek el a többi hivatalok, mint az adó-, katonai- és illetőségi, egészségügyi stb. osztályok. Vannak tisztviselők s a legtöbb ilyen, akiknél a számonkérőszékre egyetlenegy hátrány sem maradt.

— **Sz. Nagy Károly hagyatéka az egyháznak.** Mint annak idején megírtuk, néhai Szotyori Nagy Károly énekvezér negyezer frtot hagyományozott az ev. ref. egyház részére a Gresham életbiztosító társaság kötvényében. Az ev. ref. egyház azonnal megtette a lépéseket, hogy a hagyatékot megkaphassa. A Gresham szinte mielőbb kiakarja fizetni ezen hagyatékot; mindössze az iránt kereste meg a városi árvaszéket, hogy tudassa vele, van-e olyan központi pénztára az ev. ref. egyháznak, ahova a pénzt igazolva kifizetheti. E kérdés elintézése után az ev. ref. egyház pár nap múlva az összeg jogos birtokába lép.

— **Jó egészség.** Mikor Göre Gábor bíró ur azzal köszönt be hozzánk, hogy: „Jó egészséget kívánok!” a legjobbat kívánja, amire halandó embernek, akár gazdag, akár szegény egyformán nagy szüksége legyen e sárgolyóbison. A szegény kérges tenyerű munkás ember pedig nem is élhet meg anélkül. Mégis éppen a legszegényebb nép osztály legkevésbé gondot fordít az egészségére s ellenséges indulattal fogadja még azt is, aki a jó egészséget elősegítő intézkedésekre, rendszabályokra, magaviseletre akarja szoktatni. Pedig a jó egészség egyik föltétel a népjólétnek. Ezt igyekszik megértetni a néppel, — a jó egészség fenntartásának eszközeit, módjait ismerteti meg népszerű előadással *Bekésy Géza* orvos doktorkönyve: „Az egészség könyve”; ugyanezt cselekszi dr. *Osváth Albert* „Jó egészség könyve” című munkája, melyekből a belügyminiszter ma több példányt küldött szétosztás végett. — Arra is felszólítja a várost, hogy hatáskörében mozgassa elő e hasznos könyveknek minél szélesebb körben való elterjedését. Valóban kívánatos, hogy minden család asztalán ott legyenek e sok bölcs oktatást tartalmazó könyvecskék minden család asztalán a biblia meg a zsoltár mellett.

— **Postasegédtszti tanfolyam.** A kereskedelmi miniszter 17 helyen állít fel az idén posta- és táviráda-segédtszti tanfolyamot a posta és táviránál kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI. fizetési osztályban 500 frttól 700 frtig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV. t.-cz. által megállapított lakpénzilletményekkel javadalmazott posta- és táviráda-segédtsztek kiképzésére. A tanfolyamok szeptember hónap 15-én kezdődnek és hat hónapig tartanak. Helyük: Eger, Vác, Máramaros-Sziget, Miskolc, Brassó, Maros-Vásárhely, Arad, Debreczen, Kapos-

vár, Nagykanizsa, Érsekújvár, Liptó-Szent-Miklós, Győr, Szombathely, Vercs, Zombor és Eszék. A tanfolyamra augusztus 31-ig lehet pályázni s a folyamodások a nagyváradi posta- és táviratigazgatóságához küldendők. Feltételek: a tizennyolczadik életév betöltése s négy polgári vagy középiskolai osztály elvégzése.

— **A debreczeni nyomdász-egylet jubileumi ünnepélyét** előkészítő bizottsága ismételtén kéri mindazon egyleteket és társulatokat, amelyek a Budapestről érkező „Ébredés” dalárda ünnepélyes fogadtatásán résztvenni óhajtanak, hogy ebbeli szándéukat legkésőbb *f. augusztus hó 9-ig* Heller József egyli elnökkel (Lázló Albert könyvkereskedése) tudatni sziveskedjenek.

— **Tíz éves találkozó.** Kedves jelenetnek volt tanuja az „Angol Királynő” egyik terme a mai napon. Az öreg Alma mater falait tiz évvel odahagyott, az élet küzdő porondján küzdelmekben megérsődött, megférfiásodott tanuló társak találkoztak itt. Sajnos, hogy a parancsoló körülmények, egészségi és családi-okok megapasztották a teljes létszámot, de a megjelentek egymásnak örülő jó kedve az élet küzdelmeiben is megmaradt jó kedélye a jövő 10-ik évre elhatározott ismételt találkozóhoz biztosítani fogja azok részére, kik ezelőtt tiz évvel végezték a debreczeni tanítóképzőben a tanfolyamokat. Jelenvoltak a következők:

Bán István Nádudvarról, Benedek Lajos Henczidáról, Csúrka István Debreczen, Erőss Károly Váncsod, Győri Gyula Bösörmény, Horváth Lajos Henczida, Juhász Bálint Mezőtúr, Karaguly Mihály V.-Péres, Kerékgyártó József Debreczen, Szabó Gyula H.-Szoboszló, Szóke Péter Rakamaz, Tatar Lajos Tisza-Lök.

— **Tífusz.** Tífusz esetek szörványosan állandóan jelentkeznek városunkban s a t. főorvos havijelentései rendszeresen tudnak 1—2 tífuszbetegségről. Mégis esemény számba megy s e fertőző kór veszedelmes voltánál fogva nagy óvatosságra figyelmeztet, — ha egyszerre egyetlen városrészben három tífuszos beteget szállítanak be a kórházba. Ez történt ma nálunk. Az első korületben Illyés Julianna, Kreuz Albert és Nagy Lajos tífuszt kaptak s mindhármajukat kórházba vitték. A rendőrkapitányság nyomban elrendelte a fertőtlenítést.

— **Tömeges lopások.** Azt a jó hírnevet, mely Debreczen város közbiztonságát kíséri, az utóbbi időkben gyors egymásutánban ismétlődő lopási esetek veszélyeztetik. Az éjjel ismét két esetet jelentettek be a II. ker. kapitányságnak. *Tischler* Izidor házaló nejének szobájából a nagy-uj-utcai 1622. sz. házban elvittek öt női ruhát, *Gelberger* Mór szatócs kishatvan-utca 1391. szám alatt levő lakásából pedig a nyitott ablakon át elemeltek egy paplant és lepedőket. — Nem vonhatjuk ezekért az ismétlődő lopásokért a rendőrséget felelősségre, mert maguk a lakók és háztulajdonosok szolgáltatják kihívóan az alkalmat az ilyen esetekre. Nem zárják be éjjelre a kapukat, vagy ha be is zárják, a kulcsot a kapu alá teszik, ahol mindenki láthatja. Amellett nem csukják be a lakószobák ajtajait kulcsal, az ablakokat nyitva hagyják egész éjjelen át. Figyelmeztetjük erre a háztulajdonosokat és a lakókat. Mert a főkapitány nem állíthat minden nyitvahagyott kapu és ablak mellé rendőrt.

— **A zónamészárszék megnyitása.** Városszerte bizonyára örömmel fogadja a közönség azt a hírt, hogy a régebben tervezett zónamészárszék immár megvalósult s pár nap múlva, már a jövő héten megkezdí a működését. Egy csapásra, biztosan oldja meg a huskérés ügyét s teljesíti a közönség rég táplált óhaját, hogy méltányos

áron jusson hus szükségletéhez. A zónamészárszék szövetkezet vezetőinek most sikerült leküzdeni az elibők vetett akadályokat. Napokkal ezelőtt megkötötték a szerződést egy igen jó hírnevű mészárosal, aki a legnagyobb buzgósággal tette meg előkészületeit arra, hogy a jövő héten már kedden, vagy szerdán megnyithassa a modern igényeknek minden tekintetben megfelelőleg berendezett zónamészárszékeit. A szerződés egyik pontja szerint, a zónamészárszék szövetkezetbe beiratkozott tagok hosszú időre biztosítva vannak arra nézve, hogy a mészáros kivétel nélkül mindég hizott marhát vágat le s a hus árát, amely a jelenleginél jóval olcsóbb, nem fogja felemelni. A zónamészárszék segíteni fog a közönség azon régi óhaján, is, hogy a zónamészárszék alkonyatkor a közönséggel mindég előre tudatott időben, legalább egy óráig nyitva tartassék, hogy azok, akik estére is friss húst akarnak beszerezni, vagy ha például vendégeket kaptak s hirtelen húst akarnak venni, ne jöjjenek, mint eddig jöttek, zavarba. Sok volna egy rövid újdonságba keretében elősorolni mindazon kedvezményeket, amelyeket a zónamészárszék megnyitásával a hús fogyasztó közönségnek nyújtanak. A megnyitás napjáig lesz alkalmunk ezekre fokozatosan és részletesen is kiterjeszkedni. Most már nincs egyéb hátra, csak hogy a szövetkezet sok száza menő tagjai híven, szilárdan kitarjanak az ő érdekeik előmozdítására vállalkozott mészáros mellé.

— **A dalegylet köszönete.** A debreczeni dalegyletnek f. évi augusztus hó 1-én a nagyerdőn rendezett ünnepélyén a cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara művészi előadásával ünnepélyünk sikerét nagyban előmozdítván szives kötelességünknek tartjuk ez uton is köszönetet mondani első sorban *Swick* Jenő ezredes ur ó méltóságának, hogy a zenekar közreműködését engedélyezni kegyeskedett, másodsorban pedig *Krause* Antal kar-nagy urnak, ki művészi vezetésével teljes érvényre juttatta a zenekar általánosan elismert szabatos játékát. — Debreczen, 1897. aug. hó 4-én. *A debreczeni dalegylet elnöke.*

— **Sikkasztó pénzbeszedő.** *Deutsch* Ede kerékpár- és varrógépraktár-tulajdonos múlt hó 20-án elbocsátotta szolgálatából *Schön* Mór pénzbeszedőjét. *Schön* *Deutsch*-nál elfoglalt állását még azután is arra használta fel, hogy egyes vevőktől a részleteket felszedte s azt elsikkasztotta. *Deutsch* rájött a sikkasztásra, mert többen, kikhez a pénzért küldött, azzal lepték meg, hogy *Schön* már folvette. *Deutsch* panaszt tett. De a rendőrség *Schön* urat nem tudta előkeríteni, mert az megszökött. Most nyomozzák.

— **Egy szép rakott tájkép** közszemlére van kitéve a dohány nagyüzem helyiségében. A kép csak néhány napig lesz látható.

Hölgyeim, csak biciklizzenek!

— Haladás kerékpáron. —

Mióta a kerékpározás testedző és szórakoztató sportja felkerült, nem szünik meg az a kérdés foglalkoztatni a világot, vajon illik-e a nőknek a kerékpározás és ha illik, jól illik-e?

Az illem és az esztétika egy harmadik társat kaptak az egészségi szempont kérdésében.

Ez utóbbi kérdésben dönteni a tudós doktor urak hivatottak. En azonban az én paraszteszemmel úgy gondolkodom, hogy ha évek óta a világ különféle országainak különféle ujságaiban

folyton csak tudományos értekezéseket látok a kérdés felett, hogy árt-e a nőknek a biciklizés vagy nem, de még egyetlen olyan esetet sem olvastam, hogy valaha valahol valamely nőnek csakugyan megátott volna, akkor ezt a pontját a kérdésnek bátran levehetem a magam napirendjéről.

Fentmarad a másik két pont.

Illem szempontjából „*comme il faut*” e biciklizni a nőknek vagy „*shocking*”?

A létküzdelem a női nem főfeladatává teszi, hogy felhasználva a természet-től nyert hatalmas fegyvereiket: a szépséget, kellemet, kívánatoságot, ingert, a férfiak meghódítására törekedjenek.

Ez oly megdönthetetlen igazság, a melyet a filozofok is elismernek.

Ha pedig ez igaz, akkor a nők kerékpározása épp oly jogosult, mint a toilletkezés, bálozás, koresolyázás, lawntennisezés, lovagolás.

Nem illik csak az, ami nem szép, azaz, ami sérti a szépezzéket.

Már pedig felhívom Debreczen város összes ép szemekkel és vérrel telt szívvel bíró férfait, akad e egy is közöttük, aki nem talált volna gyönyörűséget *Bognár* Matild kisasszony elbájoló jelenségében, amikor felvirágozott biciklijén villámgyorsan vonult el előttünk a vasárnapi népünnepély alkalmával?

Már akkor felhívom a debreczeni hölgyek figyelmét arra a rendkívüli, általános tetszésre, amelyet ez a bátor, kezdeményező ifju hölgy aratott.

És ime, ez a példa nem áll már egyedül.

Tegnap délután a nagyerdőről jövő kis vasut mellett futott el kerékpárján társas életünk egyik legműveltebb, legszebb hölgye: *Berger* Jenőné urnő. A kis vonaton utazók fejei mind bámulattal fordultak utána és végtelenül sajnálták, a midőn a kecses egyenességgel tartott gyönyörű termet, a rythmikusan lengő szoknyaszárnyak, eltűntek a látóhatárról.

Ezzel felelek arra a harmadik kérdésre, hogy jól illik-e a nőknek a kerékpározás.

Hölgyek nélkül semmi sem ér semmit. A hadsereg is népszerűbb intézmény lenne, ha a feszes egyenruhák hölgyeket is fednének. Nem kisebb ember, mint *Rousseau*, a nagy francia böles, a ki ugyancsak megkritizálta a nők életét, természetét és feladatát, kénytelen volt így nyilatkozni:

„*Sans les femmes, le commencement de notre vie serait privé de secours, le milieu de plaisirs et la fin de consolation.*”

Már pedig ha e szerint a nők nélkül életünk kezdete a gyámolítástól, közepe a gyönyörűségtől, vége a vigasztól megfosztva lenne, akkor azoknak, a kik kerékpáron haladnak előre az élet utjain, se lehet tökéletes az élvezete, ha hiányzanak onnan a nők.

Ki fogná merni ma, a nőemánzi-páció korában tagadni azt, hogy a nőknek joguk van részt venni az élet minden megengedhető örömeiben, ha kötelességük van részt venni az élet minden verejtékes terhében is. Azok a hölgyek, akik kiviták önállóságukat önrendelkezési jogukat, képesek ma már szembe szállni az élet legsúlyosabb feladataival, ugyan miért kötnék magukat nevetséges ósdi előítéletekhez?

Tessék csak most is Párisra irányozni figyelmüket illemes hölgyeim! Hisz ugy is mindenben Páris az irányadó önknek. Ezelőtt pár évvel kora reggel egész hosszú sora az amazonoknak lovagolt ki a Champs-Elyséen át a Bois de Boulogneba, míg ma alig lát már ott az ember lovagoló hölgyeket, hanem igenis gyönyörködni lehet száz meg száz kerékpározó nőben, akik oly bájosak, oly kecsesek, oly ingerlően csábítók egyszerű sportkosztümjeikben, egészséget kifejező kipirult arcukkal, hogy hiteles statisztikai

adatok szerint a nők, kerékpározása óta megduplázódik a házasságok száma és kevesebb lesz az elválás, mert a férfiek ismét belebolondulnak megunt feleségükbe. amidőn kerékpáron új oldalról árulják el nagy kincsüket: a természetes báj.

Azért hát: *hölgyeim, csak biciklizzenek.*

Mák Virág.

Irodalom — Művészet.

* A katolikus autonómiai congressus küszöbén bizonyára szívesen fogják fogadni összes érdeklődő körök azt a két füzetet, melyet e tárgyról a Lampel-féle könyvkereskedés közzébocsát. Az egyik egy magvas tanulmány az autonómiairól, melyet szerzője, Csorba Ferencz, először ezelőtt hét évvel adott ki a „Budapesti Szemlé”-ben. Az a felütés, melyet annak idején Csorba fejtegetései keltettek, indokoltá teszi, hogy a szerző most külön is közzébocsátva, hozzáférhetőbbé tette őket. — A másik füzetben egy névtelen szerző becses visszaemlékezéseket mond el „A kath. autonómia és az 1871-iki szervező congressus két pártja” czímmel. A congressus egyik legbeavatottabb tagjának e műve németül is megjelent és épúgy, mint a magyar szöveg 10 kr.-ért rendelhető meg a Wodianer F. és Fiai czégnél (Andrássy-ut 21.) Csorba tanulmányának ára 20 kr.

Shakspeare Debreczenben.

Spiritisztikai szenzáció.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 5.

Kinek éppen csodálatos megjelenésével foglalkozunk: *Shakspeare* mondatja *Hamlet*-tel: „Sok dolog van az ég és a föld között, *Horáció*, miről filozófiátok mit sem sejt!” s ez a mondás napról-napra szűkebb térre szorul, mit e szenzációnk is hatalmasan fog bizonyítani. De térjünk a csodahírré:

Ma reggel, midőn még lapunk folyton szaladó szerkesztője sem volt a redakcióban, egy halvány ifju rohant be a szellemi műhelybe s *Luis* barátunk után kérdezősködött.

A halvány ifju, kinek gondolatmenete helyett inkább már gondolatláncza volt, idegesen ült le a szerkesztőségi kerevetre s várta, mint zsidók a *Messiást*, *Luis*-t, ki alig egy-két perc lepergése után be is eszozogott.

— Jó reggelt, szerkesztő ur, — kezdte az idegen, — nevem *Mákonny Márton*, borbélysegéd.

— Jó reggelt! Mi járatban van? — viszonzta a köszönést a rohamosan öszülő szerkesztő s egyszersmind tudakozódott a borbélysegéd miben járása felől is.

Hebegve kezdett beszédébe a halvány ifju s amint tovább-tovább füzte gondolatait, *Luis*-nak szeme aszerint tárgult s már egy negyed óra mulva bár ki is illethette volna a „bagolyszemű” jelzővel. A beszéd pedig a következő csodahír-körül forgott:

Fent nevezett borbélysegéd rendíthetlen spiritiszta, ki háromlábú asztalt tánczoltat, elaltatott médiumával megjósoltatja *Andrée* sorsát, sőt legutóbb a legközelebb kihuzandó lútris számokat is megakarta jósoltatni; de médiuma dühösen fakadt ki:

— Tudom; de felsőbb hatalom nem engedi! — ujabban már szellemeket is idézgetett, így p. o. a beretva és bajuszpedró feltalálóját, a nem rég elköltözött *Orvos Gyurkát*, ki mint mondta, a csavargók csillagán éli világát, hol sem szivarvég, sem pálinka után nem eseng, melyek pedig földi vágya és boldogsága összeségét képezték.

Legutóbb arra a gondolatra is jött a titkos drámaírás betegségében szenvedő borbélysegéd, hogy *Shaksperet* is megpróbálja idézni, s vagy eszmét kér tőle, vagy pedig tollba mondat egy egész tragédiát.

A szellemidézés csodálatos módon sikerült: az angolok és egyszersmind a világ legnagyobb drámaírója megjelent.

A ravasz borbélysegéd, ki már halott hamis szellemokról: kételkedve tekintett a másvilági vendégre s miután egy-két percig beszélgetett vele s engedelmet kért, egyenesen szaladt az *Arok*-utczáról szerkesztőségünkbe, hogy valamelyik munkatársunk kíséretében mehessen vissza a szellemóriáshoz, ki, hogy ott marad, megígérte, miután papírt, tintát és tollat kapott.

Luis barátunk egyik munkatársunkért küldött azonnal, ki teljesen tisztában van *Shakspeare* egész életével, ez pedig fontos körülmény arra nézve, hogy tényleg *Hamlet* szerzőjével van-e dolog, vagy pedig egy másvilági svindlerrel.

Munkatársunk ünnepi díszbe öltözködve jelent meg *Shakspeare* tiszteletére *Arok* utcza egyik alacsony háza szobájában, hol jelenben is még a világ legnagyobb szellemóriása tartózkodik.

Munkatársunk elhalványodva nyitotta köszönésre ajkait, mit *Shakspeare* így viszonzott:

— Üdv neked, rokonszemem! Rokonszememnek pedig egyszerűen azért nevezte munkatársunkat, mert — poéta.

Majd folytatta poéta-tudósítónk szavait kellő gonddal, melyek már a szellem föismerésére voltak irányítva:

— Edes szellem, hol? és mikor születted? ki volt feleséged? voltak-e gyermekeid? s hol temették el testedet? A szellem válaszolt, éppen olyan hangletéssel, mint *Hamlet* apja szelleme:

— En *Stratfordban* születtem 1564. ápr. 23-án s ugyanott haltam meg 1616. ápr. 23-án s a templomba temettek *Zsuzsánna* leányom mellé. Feleségemet *Hathavay Annának* hívták, kinek két ikergyermeke is volt: *Hamlet* és *Judit*. Most a tizedik dimenzió egyik menyországi paradicsomából jöttem, hol *Byronnal* és *Pelófi*vel együtt élünk az örök szeretetben.

Munkatársunk e szavak után cseppet sem kételkedett a szellemóriásban, sőt a legerősebben meggyőződött arról, hogy itt oly spiritisztikai csodával van dolga, mely az egész hazát — talán a világot is — képes lázba hozni.

Hogy mennyire örvendett e sohasem látott és hallott dolognak poéta-munkatársunk, ki egyszersmind a tudósítót szerepét is magára vállalta és a titkos drámaírásban szenvedő borbélysegéd is: annak a jó Isten a megmonhatója.

Tudósítónk színéből kikelve iparkodott *Arok*-, *Kispéterfi*-, *Kiscsapó*-, *Vár*- és *Nagyecsapó*-utczán át a föltérre, hol, a mint kibukkant, *Angelottival* találkozott s rögtön elujsgoltanekia spiritisztikai csodát.

— S még nem tért vissza *Shakspeare*? — kérdezte az üzleti szellemtől mindig át hatott, derék orfeumi igazgató.

— Nem, sőt kijelentette, hogy szerkesztőnkkel beszélni óhajt.

— Nézze, kérem, egy shakspearei eszmém támadt: irassunk kuplét a világ legnagyobb drámaírójával a szép és kedves *Molnár Anna* számára.

— Brávó! Akkor siesünk *Luis*-hoz s vele együtt azonnal mehetünk a világ kilenczedik csodájára.

S már egy negyed óra mulva ott volt a három boldog ember, kik kezét szoríthattak az álmában is eszméikkel dobálózó nagy angollal.

Luis-ból csaknem bábaszarka lett a nagy elképpedés halványító hatása alatt. *Angelotti* mindkét kezével idegesen rángatózott, mintha valami zongora-futamba akarna kapni. Egyedül a poéta maradt

nyugodtan, ki azonnal bemutatta a legnagyobb költői vendégeit.

Bemutatás után a költőt magával hívta a borbélysegéd s elpanaszolta, hogy pórul járt *Shakspeare*ivel, mert nem ad eszmét egy általa kidolgozandó drámára, vagy tragédiára, mely hivatva lenne 1898-ban az akadémiai pályázaton babért aratni s egyszersmind azt is jelezte, hogy irodalmilag semmibe se fogja belevágni az angol nagy költő fejszóját, csupán a másvilágról szeret beszélgetni; de arról aztán végtelen szeretettel s már neki el is mondta, hogy a földöntúli életben a színésznőknek, a turistáknak és a füzfa-poétáknak van legrosszabb dolguk s egyben föl is fogadta, hogy szerkesztőségünk nyugalmit többé nem fogja zavarni esiripelgetéseivel.

Midőn visszatértünk már készen volt a shakspearei kuplé, melyet legközelebb, mielőtt betanulja, *Molnár Anna* fog eldalolni a *Bika* orfeumi udvarán. Az eredeti kuplé a nőkről szól, ezíme „*A különös valami*” s így hangzik:

Mondják, hogy különösek vagyunk

S ez gyakran bebizonyul rajtunk,

Hiszen szeszélyünk anyyi fajta,

Hogy bámúl még a böles is rajta,

Mert sokszor nálunk a szerelem

Egészen furcsamódon terem . . .

Ha egy férfi tetszik nekünk:

Érte pookolba is megyünk —

Férfiszépség nálunk bliktri csak,

Ha forr vérünk és a vágy ragad . . .

Nem kell más: bizonyos valami,

Mit nem lehet — megmondani . . .

A kuplé többi versszakát nem közheljük, mivel ígérletünket bírja a szellemóriás, hogy azokat csak debreczenit eltávozása után fogjuk napvilágra hozni, melyekhez a zenét szintén *Angelotti* fogja írni.

Ma délután egyedül költő-munkatársunk részesül a szerencsében, hogy *Shakspeare* vendége lehet, kinek megígérte, hogy előttünk eddig csaknem egészen homályos dologról fogja lerántani a leplet.

Mi a legrészletesebben igyekszünk holnap is referálni kedves olvasóinknak.

Prizma.

Vegyes.

A kit én szeretek:

Meg van az szerelvé,

A ki téged szeret:

— El van az temelve.

Zempléni Árpád.

(*Andrée életmódja a léghajón.*) *Andrée* és kísérfje rendkívül ügyes módon gondoskodtak arról, hogy északsarki utjuk alatt kellőleg el legyenek látva élelmiszerekkel. Oszkár, svéd király, a ki nagy érdeklődéssel kíséri a merész vállalkozást, maga gondoskodott a sarkutazók élelmiszerekészletéről. Az élelmi szerek a királyi konyhából kerültek ki s 800 zsákocskában vannak elhelyezve a léggömb csolnakjában, a melynek legkisebb zugát is ügyesen felhasználták a csomagolásra. A léghajón az egész ut alatt nem szabad tüzet gyújtani s ebből mindenki azt gondolhatná, hogy a sarkutazók kénytelenek beérni hideg eledelkkel. Ezen is segített *Andrée*. A léghajó csolnakáról 15 méternyi mélységben egy köteles spiritusz konyháska lóg; a spirituszt villamszikrával gyújtják meg és miután az étel felmelegedett, gummikészülékkel oltják el. A csolnakról tükör segítségével szabályozzák a melegítőt. Kitűnő csemegeborokat is vittek magukkal a királyi pinczéből, sőt pezsgőt is, még pedig mindenből annyit, hogy meghívhatják rá az északi sarknak valószínűleg kevésbé izletes eledelkehez szokott lakóit is, ha ugyan vannak ilye-

nek s ha sikerül velük találkozni. A csolnakban az élelmiszereken kívül sok tudományos készülék, egy könyvtár és három fekvőhely is van.

(Botanika.) A minap egy nagyobb társaság utazott ki Halápra, s az uton, miközben a vasut-ablakon kinézve elméláztak a kisasszonyok, az egyik hirtelen felsóhajtott egy hatalmas fa láttára:

— Istenem, mi mindent tudna mondani ez a vén tölgy, ha megelevenednék!

A társasággal együtt utazott egy professzor külsejű uri ember is, akinek eleintén ránczba szökött a homloka, majd a következő megjegyzést koczázta meg:

— Először is mindenesetre azt mondaná: Bocsanatot kérek kedves kisasszony, de én akáczta vagyok.

(Egyről-másról.) A királyné az árviz károsultak javára 9000 frtot gyűjtött, melyért az adakozóknak köszönetét fejezte ki. — Zichy Jenő gróf, kit a Barthabizottság a kegyelmi kérvény átadására fölkért, átvette a kérvényt, mely röviden, de gyönyörűen van megírva s diszkötésben van hozzá mellékelve a 202.000 aláírás. Zichy Jenő gróf csak akkor nyújtja át a kérvényt, ha a király Ischlből Bécsbe tér vissza. — A göteburgi Dickson, az északsarki expedíciók ismert meczenása, telegramot kapott a Jova államban levő Germániából. A telegram, a melyet valami Onebracke irt alá, így hangzik: „Andrée léghajója nyugati irányban, a nyugati hosszúság tizedik foka alatt Edhamland felé lebeg“. A telegram tartalmát Dickson nem hiszi el. Edhamland Grönlandban fekszik. — A m. kir. dohányjövédék igazgatósága kimutatást közöl az elmúlt félt év pénzforgalmáról. E szerint a dohányért és szivarért befolyt 18,158.194 forint, különlegességeként, 1,387.194 forint, vagyis összesen 19,545.862 forint. E nagy szám a múlt évi forgalomhoz viszonyítva 89.574 forint csökkenést mutat. — Névmagyarosító postások. A budapesti postaigazgatóságtól száztizenhét névmagyarosítási folyamodás érkezett a belügyminiszteriumhoz. A folyamodók mind budapesti alkalmazottak. A kerületi pósthivataloktól a folyamodások csak lassan érkeznek és az igazgatóság gyűjti őket, míg nagyobb számban lesznek együtt és csak akkor fogja egyszerre további intézkedés végett a belügyminiszterhez fölterjeszteni. — A Győrtelek és Ökörirtó között fekvő országuton meggyilkolták és kirabolták Boros földművest, a ki hétszáz forintra rugó összeggel gyalogosan akart Mátészalkára menni. A szerencsétlen áldozatnak elvágták a torkát, aztán az országot árkába dobták. A esendőség rögtön kutatni kezdett s el is fogta a tetteseket, a kik egy czigánykaravánhoz tartoznak. — Katonai körökben régóta foglalkoznak azzal a tervvel, hogy löszerpótlásra kutyákat alkalmazzanak. Háboruban egyike a legnehezebb feladatoknak a szegény bakára nézve, mert minden földzvet nélkül, valószínű golyózáporban kell a tartalékból a földzvetben tüzelő rajokhoz jutnia, hogy azokat töltényekkel ellássa. Az orosz hadseregben erre a szolgálatra már több csapatot egész sereg kutya van rendszeresítve, s legközelebb nálunk is megkezdik a kísérletezéseket az édeskes ujtás terén. A Párisban lévő „Bibliothèque Nationale de France“ a világ legnagyobb könyvtára, mely jóval maga mögött hagyja még a British Muzeumot is. Most készültek el a katalogizálással a könyvtárban működő tudósok és a katalogus több 2,083.000 számot foglal magában, térképekkel, rőpiratokkal együtt pedig több mint három millió. A könyvtár most már négy épületben van elhelyezve s még mindig panaszoknak helyszüke miatt.

CSARNOK.

Thália Súlyomkeőn.

Irtá: Mándoky Sándor.

(Folytatás.)

Már most méltóztassanak uraim elképzelni az én keserves helyzetemet. Ott állok nagyszámu társulatommal egy részvétlen, kalmár szellemű társadalom kellő közepén. Hiába ragasztatom ki a színlapokat, még a kutya se jön a színháznak a tájékára sem; a cassa üres, gage nincs; Thalia papjai és papnői pedig, mint a pusztában ordító oroszánok, éhesen járnak fel s alá a kongó csarnokokban. Már pedig, kérem alássan, nincs az Istennek türelmetlenebb, hálátlanabb és lázongóbb népe, mint egy éhes színész sereg. Roszszabbak ezek a legvéresebb száju anár-miskáknál. Tapasztalásból, hosszú negyven évi tapasztalásból mondhatom.

Hogy a pillanatnyi égető zavarom, mely oly váratlanul és egyszerre hiusítá meg nagyfalusi dégálásunkat, segítsek: elmegyek a vendéglőshöz, hogy barátilag megbeszéljem vele, mitévő legyek? És méltóztassanak csak elképzelni: az a pókhasu ezerberus, az a vereshagymán felhízott, telebarátainak vérért szipolyozó vampyr, az az emberirtóval gyilkoló tülkórru zsidronez, kívül előző estén lealázva magamat brudert ivám; shylocki kárörömmel vágja arezomba kapzsi lelkének ördögi ádáz szózatát: Hippolit, itt már nincs kredit! Ah uraim ezt még Pataki Hippolitnak nem mondta soha senki sem. Előntött az epe, a szó torkomon akadt és mint Bánk bán Gertrud gözölgő véres holttestét, úgy hagyám ott e szivtelen pióczát átkozott söntése közepén.

Elmentem a szini választmány elnökehez. Ez a kedves ur kezeit dörzsölve sajnálkozását fejezte ki a történetek felett és kijelenté, hogy egyáltalában nem segíhet helyzetünkön. No, már most mit tegyek? Bah! ha kormánypárti érzelmű igazgató volnék, akkor csak egy rövidke telegram a belügyérnek és azonnal kitulványoztatik a szükséges subsidium. De én, uraim, hála nemzetem nagy Istenének, nemes őseimtől öröklött, vérembe oltott szent meggyőződésemmel folytán a dicsőséges nemzeti párt hívének vallom magam és büszkén lobogtatom nagy Apponyink diadala jutandó zászlaját. — Így hát nem lévén egyéb hátra, lakásomon összegyűjtöttem társulatom tagjait s elébök terjesztém kínos helyzetünk. Először fogcsikorgatva támadtak reám, hogy miért hoztam őket Nagyfaluba? — No persze, ha éhesek voltak! — De végre is hosszas tanácskozás és az én meggyőző érvelésem után belátva, hogy Nagyfaluban absolute nem reusálhatunk; elhatároztuk, hogy kisebb csoportokra oszolva, vidéki vendégszereplésre indulunk.

Miután Súlyomkeő nemes és műpártoló lelkes közönségének hire lehatott hozzánk s mint fényes meteor biztatólag villant föl szorultságunk borus éjjelén; — No, szervusz! — társulatom legjelesebb művészeit magam mellé véve eljövök, hogy itt a Réz tetején hirdessük az ígét s fölépítve Thalia szent oltárát, bemutat-hassuk áldozatunkat a magyar nyelv nemzeti géniuszának. Miután pedig nagyon jól tudom, hogy főtisztelendőségek nemcsak lelkes vezérei egész Súlyomkeőnek; — no, pláne én, ki még beszélni se tudok velök! — hanem bőkezű maccenásai és áldozatkész pártfogói minden nemzeti nemes ügynek — az a, van vagy három ócska susztertallér a lajbim zsebében; ettől ugyan megehetitek a szurkot! — Mondom, épp azért valék bátor első sorban főtisztelendőségeknek tisztelegni és kegyes jóindulatukat nemzeti vállalatunk pártolására legalázatosabban kiesedezni.

Mindenesetre köszönjük igazgató ur lekötözött figyelmét és biztosíthatjuk, hogy tőlünk telhetőleg szívesen teszünk eleget kérésének.

Az ezer éves magyar nyelv dicsőséges Géniuszának nevében, kinek szegény szolgálai vagyunk, mondok hálás köszönetet főtisztelendőségeknek.

Es hol lesz a színház Pataki ur?

Ez a kérdésem, úgy látszik, éppen aproposra jött az öregnek.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv.-társaság“ közlése. 1897. aug. hó 5-én.

Államadósság:

Magyar aranyjádék 4%.	—	122.30	122.30
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	—	122.25	123.25
„ koronajádék 4%.	—	100.—	100.50
„ regále vált. köt. 4 1/2%.	—	100.75	101.75
Osztrák aranyjádék 4%.	—	123.25	123.75
Egységes államkötvény 4 1/2%.	—	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	405.—	405.50
Osztrák hitelbank részvény	—	370.30	370.50
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	104.—	104.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	125.50	126.50
„ 3%-os	102.50	103.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	123.—	124.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.25	10.75
Osztrák	20.—	20.50
Olasz	11.75	12.50
Bazilika sorsjegy	6.70	7.20
Jó-sziv	3.90	4.20

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	5.63	5.69
20 márkás arany	—	11.73	11.77
20 frankos arany	—	9.51	9.52
1 Sovereigns	—	11.95	11.99

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1897. aug. 4.

Buzát ma gyöngén kinaltak, a kereslet kedvező volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 15.000 mm. 30—40 krral drágább áron. Egyébb gabonaneműekben gyöngé volt a forgalom, rozs 20—25 kr., zab 5—10, tengeri 10—15 krral szilárdabb lett.

Eladatott:

Buza. Uj-Tiszav.: 400 mm. 79. kg. 12.45 frton, 200 mm. 78. kg. 12.30 frton, 300 mm. 78. kg. 12.30 frton mind három hónapra.
Zab: 5.85—6.20.

II. Határidő-üzlet.

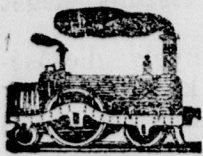
Az irányzat szilárd volt és az árak rohamosan emelkedtek, zárlatkor azonban egy kissé engedtek.

Hivatalos felmondások: 41,000 mm. tengeri és 2500 mm. repceze.

Hivatalos zárófolyamok. Déli 1 órakor:		
Buza márcz.—ápr.-ra	1897	11.48—11.50
„ szept.—októberre	1897	11.49—11.51
Rozs	1897	8.70—8.72
Tengeri máj.—jun.-ra	1898	5.54—5.56
„ aug.—szept.-re	1897	4.87—4.89
Zab szept.—okt.-ra	1897	6.20—6.25
Repceze aug.—szept.	1897	13.60—13.70

Zárlat d. u. 4 órakor:

Buza őszre	1897	11.40—11.42
„ máj.-juniusra	1897	11.40—11.42
Rozs őszre	1897	8.78—8.80
Zab	1897	6.20—6.11
Tengeri máj.—jun.-ra	1897	5.50—5.52
„ július—aug.-ra	1897	4.88—4.90
„ aug.—szept.-ra	1897	4.98—4.—
Repceze	1897	13.60—13.70

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. május hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debrecze—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány* - - - 12.— déli	Vegyesvonal	1.28 délután	
P.-Ladány - - - 3.48 délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután	
P.-Ladány - - - 8.15 este	Személyvonal	9.45 este	
Budapest - - - 8.53 reggel	Gyorsvonal	1.50 délután	
Budapest - - - 12.35 délután	Személyvonal	8.10 este	
Budapest - - - 10.37 este	Személyvonal	5.45 reggel	
Debreczen—M.-Sziget			
Királyháza - - - 5.30 reggel	Gyorsvonal	1.— délután	
M.-Sziget - - - 3.05 reggel	Személyvonal	9.50 délelőtti	
M.-Sziget - - - 4.07 délután	Személyvonal	11.— este	
M.-Sziget - - - 6.59 délután	Gyorsvonal	11.40 este	
M.-Sziget - - - 7.58 este	Tv. sz. sz.	8.08 reggel	
Debreczen—Szerencs			
Szerencs - - - 8.25 reggel	Személyvonal	11.26 délelőtti	
Szerencs - - - 4.02 délután	Személyvonal	7.07 délután	
Szerencs - - - 8.10 este	Személyvonal	11.— este	
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony 4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24 délelőtti	
Füzes-Abony** 4.12 délután	Vegyesvonal	7.56 délután	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess			
N.-Léta—Vértess 8.35 reggel	Vegyesvonal	10.46 délelőtti	
N.-Léta—Vértess 4.17 délután	Vegyesvonal	6.20 délután	
Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály 5.28 reggel	Vegyesvonal	8.58 reggel	
B.-Szt-Mihály 3.57 délután	Vegyesvonal	6.58 délután	
— Tiszalök építés alatt. —			

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Budapest—Debreczen			
Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul onnan	
P.-Ladány - - - 7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel	
P.-Ladány - - - 5.16 reggel	Személyvonal	4.08 reggel	
Budapest* - - - 9.15 este	Gyorsvonal	9.15 este	
Budapest - - - 8.47 délután	Személyvonal	9.40 délelőtti	
Budapest - - - 6.54 délután	Gyorsvonal	2.15 délután	
Budapest - - - 2.40 éjjei	Személyvonal	7.05 este	
M.-Sziget—Debreczen			
M.-Sziget** - - - 7.50 reggel	Személyvonal	4.— reggel	
M.-Sziget - - - 12.16 délután	Személyvonal	6.— reggel	
M.-Sziget - - - 6.58 délután	Személyvonal	1.35 délután	
M.-Sziget - - - 8.48 este	Gyorsvonal	4.— délután	
M.-Sziget - - - 10.22 este	Személyvonal	8.56 délután	
Szerencs—Debreczen			
Szerencs - - - 8.07 reggel	Személyvonal	5.— reggel	
Szerencs - - - 12.21 délután	Személyvonal	9.07 délelőtti	
Szerencs - - - 7.50 este	Személyvonal	5.13 délután	
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen			
N.-Léta—Vértess 7.25 reggel	Vegyesvonal	5.25 reggel	
N.-Léta—Vértess 3.18 délután	Vegyesvonal	1.05 délután	
Sáránd*** - - - 8.33 este	Vegyesvonal	9.25 este	
Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök—Debreczen			
B.-Szt-Mihály 8.17 reggel	Vegyesvonal	6.25 reggel	
B.-Szt-Mihály 6.49 este	Vegyesvonal	8.27 délután	
— Tisza-Lök építés alatt. —			
Füzes-Abony—Debreczen			
Tisza-Füred - - - 8.— reggel	Vegyesvonal	4.18 reggel	
Füzes-Abony - - - 5.32 délután	Vegyesvonal	11.35 délelőtti	
F.-Abony**** - - - 7.47 este	Vegyesvonal	5.22 délután	

* Csak P.-Ladányig.
** Csak Szatmárról.
*** Ünnepek és vasárnapokon június 1-4-ig szeptember 15-ig
**** Csak Óhat-Kőszegig.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felölős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Nyilttér.

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett férjem elhunytával az irányunkban tanúsított rokoni és baráti részvétért, ezúton mondok szívvelyes köszönetet.

Özv. Bulszter Ágostonné
családom nevében is.

Egyedül elismert kellemes ízű természetes
hashajtószer a

FERENCZ JÓZSEF-

keserűviz,
a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világ-
hírnek ürvendő

FERENCZ JÓZSEF-keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő,
mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntetett ki.

Kéretik csak **Ferencz József-keserűviz**,
nem pedig budai vagy egyéb elnevezést
használni.

Kapható mindenütt.

740—5—1 (Az igazgatóság Budapestben.)

Háziasszonyok figyelmébe.

Valódi

borostyánkő-padló-fénymáz Schramm Christoph

festékgyáraiból

Bécs, Offenbach a M. és Berlin.

Elismert legjobb padló-fénymáz új és régi
padlóakra, konyha butorok és háztartási
tárgyak befestésére fa, bádóg vagy vasból.

Utánzás miatt mindenki figyeljen, hogy
a dobozon a

„Schramm Christoph“-név
látható legyen.

Kapható minden nagyobb gyógyszerárú és
fűszerkereskedésben. 758—5—1

249.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

örleményeinek

ÁRJEJYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megá-
llapított s 1887. évi június 1-én életbe lépés-
eladási, fizetési és szállítási módokatokra vo-
natkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül kész-
pénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

100 kiló

A. Asztali dara nagyszemű	21.—
B. „ „ apró szemű	20.60
0. Királyliszt	20.—
1. Lángliszt kivonat	19.60
2. Elsőrendű zsemlyeliszt	19.20
3. Zsemlyeliszt	18.80
4. Elsőrendű kenyérliszt	18.40
5. Közép kenyérliszt	18.—
6. Kenyérliszt	17.60
7. Barna kenyérliszt	16.60
8. Takarmányliszt	13.20
11. Finom korpá zsákkal	5.20
11. „ „ zsák nélkül	5.—
12. Durva korpá zsákkal	4.20
12. „ „ zsák nélkül	4.—
Csirke buza zsák nélkül	4.40
- A zsákok súlytartalma — teljsúlyt tiszta súly-
nak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1897. augusztus 5. 756—1—1

A munkácsi uradalom ásványvizei
a MILLENNIUMI KIÁLLÍTÁS egészségügyi csoportjában kiállítva.
Diszoklevéllel lettek kitüntetve.

Schönborn-Bucheim Ervin gróf

Munkács-Szentmiklósi uradalmából

SZOLYVAI és POLENAI

Égvényes savanyúviz, kitünő üdítő ital. Orvosi tekintélyek által elismert kiváló
hatású gyógyvizek. Különösen ajánlva gyomorbetegségek, fejfájás, szédülés és
vesebajoknál; vizeleti szervek bántalmainál, epekő és aranyeres megbetege-
désekénél. **Köszvény elleni különlegesség.**

LUHERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva főleg borral vegyítve a betegnek
élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

Tulságos gyomorsav képződésnél, idült gyomorhurut és étvágy-
talanság, torok, gége és hörgők idült hurutos bántalmait ellen
feltünő sikerrel lesz alkalmazva.

Főraktár:

C SANAK JÓZSEFNÉL,
Debreczenben.

742—4—3

Továbbá kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.